

Na temelju članka 112 st. 7 Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 105/04, 174/04, 2/07 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07, 45/09 i 63/11) te sukladno obvezama preuzetima potpisivanjem *Europske povelje za istraživače i Kodeksa o novačenju istraživača*, na prijedlog Ravnatelja, a uz suglasnost Znanstvenog vijeća od 20. lipnja 2012, Upravno vijeće Instituta za filozofiju na sjednici održanoj 23. listopada 2012. donosi

ETIČKI KODEKS INSTITUTA ZA FILOZOFIJU

I. Opće odredbe

Članak 1.

- (1) Etički kodeks Instituta za filozofiju (u daljnjem tekstu: Etički kodeks) sadržava načela profesionalne etike kojih se u svom profesionalnom i javnom djelovanju trebaju pridržavati zaposlenici Instituta za filozofiju (u daljnjem tekstu: Institut).
- (2) Odredbe Etičkog kodeksa primjenjuju se i na druge osobe koje nisu zaposlenici Instituta, ali sudjeluju u radu i djelovanju Instituta, u onoj mjeri u kojoj je njihovo djelovanje izravno povezano s Institutom.
- (3) Cilj Etičkog kodeksa je promicanje vrijednosti specifičnih za rad i djelatnost Instituta. Promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti koje su sadržane u ovom kodeksu obveza je svih i zaposlenika Instituta kao i ustanove u cjelini.
- (4) Radi ostvarenja cilja iz stavka 3. ovoga članka uspostavlja se Etičko povjerenstvo koje daje svoje mišljenje o ostvarivanju etičkih načela i standarda u Institutu.
- (5) Postupci propisani Etičkim kodeksom ne uređuju prava, obveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju te nisu alternativa za građanske, kaznene, upravne i stegovne postupke uređene zakonima i aktima Instituta.

II. Temeljna načela

Ljudska prava i osobno dostojanstvo

Članak 2.

- (1) Dužnost je Instituta i njegovih zaposlenika poštovati i štiti sva ljudska prava izražena u Ustavu i zakonima Republike Hrvatske.
- (2) Osobno dostojanstvo i integritet zaposlenika, vanjskih suradnika i korisnika usluga Instituta su nepovredivi.

- (3) Svim zaposlenicima treba biti osigurano pravo na privatnost kao i autonomija djelovanja na Institutu, u granicama njihova statusa i ciljeva Instituta.

Jednakost

Članak 3.

- (1) Zaposlenici Instituta trebaju se u svojim postupcima voditi načelima jednakosti i pravednosti koja isključuju sve oblike diskriminacije, omalovažavanja, zlostavljanja, uznemiravanja ili iskorištavanja. Institut je dužan osigurati uvjete za ostvarivanje načela jednakosti i pravednosti.
- (2) Zaposlenici Instituta ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu utjecati na mogućnost objektivnoga prosuđivanja te etičkoga i profesionalnog obavljanja radnih obveza.
- (3) Svim zaposlenicima Instituta treba osigurati jednake uvjete ostvarivanja profesionalnih obveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Sloboda istraživanja

Članak 4.

- (1) Sloboda istraživanja, mišljenja i kritičkog propitivanja predstavlja temelj znanstvenog rada na Institutu.
- (2) Svakom istraživaču treba osigurati potpunu slobodu i neovisnost u istraživanju, jednako kao i slobodu publiciranja i drugih oblika javne prezentacije rezultata istraživanja.
- (3) Sloboda istraživanja vezana je uz odgovornost za poštovanje najviših etičkih standarda i vrijednosti.

Odgovornost

Članak 5.

- (1) Zaposlenici svoju odgovornost iskazuju savjesnim ispunjavanjem radnih obveza i spremnošću da se prihvate i drugih zaduženja kada je to potrebno.
- (2) Odgovorno ponašanje znanstvenika i istraživača uključuje njihovu predanost istraživanju, te stalno usavršavanje i doprinos razvitku njihova područja istraživanja.
- (3) Voditelji projekata, mentori i iskusni istraživači dužni su posvetiti posebnu brigu za razvoj i obrazovanje mladih istraživača.
- (4) Obveza je svih zaposlenika da potiču i održavaju međusobnu profesionalnu suradnju i da na odgovoran i efikasan način raspolažu resursima i imovinom Instituta.

Neprihvatljivi oblici ponašanja

Članak 6.

- (1) U svim postupanjima Instituta i njegovih zaposlenika, posebice u postupcima vezanima uz zapošljavanje i izbore u znanstvena i suradnička zvanja i radna mjesta, zabranjena je diskriminacija po spolnoj, etničkoj, rasnoj, vjerskoj, političkoj i sličnim osnovama.
- (2) Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja.
- (3) U svojim znanstvenim i stručnim prosudbama zaposlenici se vode načelima objektivnosti i nepristranosti pazeći da na njihovu prosudbu ne utječu predrasude bilo koje vrste.

III. Etička pravila u znanstvenoistraživačkom i stručnom radu

Znanstvena čestitost

Članak 7.

- (1) Znanstvenici i istraživači Instituta u svojem se radu vode najvišim standardima znanstvene čestitosti.
- (2) Znanstvena čestitost ogleda se u odgovornoj provedbi znanstvenih istraživanja, objektivnosti, nepristranosti i neovisnosti, otvorenosti istraživanja prema javnosti te uvažavanju i priznavanju rada i autorstva drugih znanstvenika.
- (3) Među naročito ozbiljne primjere znanstvenog nepoštenja spada plagiranje, tj. preuzimanje tuđih ideja i formulacija bez navođenja autora i izvora odakle se te ideje i formulacije preuzimaju, te izmišljanje i krivotvorenje podataka.
- (4) Autoplagiranje, tj. prepisivanje vlastitih tekstova bez navođenja izvora, također se smatra oblikom znanstvenog nepoštenja.
- (5) Višestruko objavljivanje istovjetnih znanstvenih rezultata dopušteno je ukoliko se radi o publikacijama na različitim jezicima ili u različitim vrstama znanstvenih publikacija, uz točno navođenje izvorne publikacije.
- (6) Znanstveno nepoštenje ne uključuje nenamjerne pogreške niti razlike u mišljenju.

Dobra istraživačka praksa

Članak 8.

- (1) Istraživanja se trebaju provoditi pažljivo i odgovorno kako bi se ispunili ciljevi postavljeni u prijavi znanstvenoistraživačkog projekta, teme ili programa.
- (2) Pravo autorstva temelji se na kreativnom doprinosu istraživanju, pisanju ili reviziji rada. Oblici zlorabe autorstva su poklanjanje, prešućivanje i podmetanje autorstva.
- (3) U slučajevima kada se urednici i recenzenti nađu u sukobu interesa prilikom prosudbe prijedloga, projekata i radova dugih istraživača, moraju deklarirati sukob interesa i biti izuzeti iz procesa odlučivanja.

IV. Etičko povjerenstvo

Članak 9.

- (1) Etičko povjerenstvo ima tri člana koje Znanstveno vijeće Instituta imenuje iz redova zaposlenika Instituta na rok od dvije godine s mogućnošću reizbora.
- (2) Dužnost je etičkog povjerenstva brinuti se za promicanje i zaštitu etičkih standarda u Institutu i provedbu ovoga Etičkog kodeksa.
- (3) Postupak pred Etičkim povjerenstvom pokreće se na temelju pisanog zahtjeva s ciljem prosudbe etičnosti nekog postupka, o čemu se povjerenstvo očituje u obliku mišljenja koje dostavlja ravnatelju i stranama uključenim u spor unutar tri mjeseca od postavljanja zahtjeva.
- (4) U svojim prosudbama Etičko se povjerenstvo vodi odredbama ovoga Etičkoga kodeksa kao i dokumentima hrvatske i međunarodne znanstvene zajednice koji uređuju ovo područje.

V. Završne odredbe

Članak 10.

- (1) Etički kodeks Instituta za filozofiju stupa na snagu osmoga dana od objave na oglasnoj ploči i mrežnoj stranici Instituta.
- (2) Znanstveno vijeće Instituta dužno je imenovati Etičko povjerenstvo u skladu s odredbama ovoga kodeksa najkasnije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Etičkoga kodeksa.
- (3) Potpisivanjem ugovora o radu zaposlenik prihvaća ovaj Etički kodeks i obvezu djelovanja i ponašanja u skladu s njime.

Izvori:

Best Practices for Ensuring Scientific Integrity and Preventing Misconduct, Global Science Forum, 2007.

Code of ethics of University of Ljubljana, 2009.

Codes of Ethics for Scientific Research in Belgium, 2009.

Etički kodeks Instituta za etnologiju i folkloristiku, 2010.

Etički kodeks Instituta za medicinska istraživanja i medicinu rada, 2011.

Etički kodeks Instituta za povijest umjetnosti, 2010.

Etički kodeks Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, 2006.

Etički kodeks Sveučilišta u Rijeci, 2005.

Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu, 2009.

Guidelines for Research Ethics in the Social Sciences, Law and the Humanities, National Committees for Research Ethics in Norway, 2006.

Richtlinien der Österreichischen Rektorenkonferenz zur Sicherung einer guten wissenschaftlichen Praxis, 2007.

The European Code of Conduct for Research Integrity, European Science Foundation, 2011.

Vorschläge zur Sicherung guter wissenschaftlicher Praxis, Deutsche Forschungsgemeinschaft 1998.

Ur. br: 585-59/10.2012.

Zagreb, 24. listopada 2012.

Predsjednik Upravnog vijeća Instituta

prof. dr. sc. Josip Talanga

Utvrđuje se da je Etički kodeks izvješten na oglasnoj ploči Instituta za filozofiju 24. listopada 2012. te da je stupio na snagu 31. listopada 2012.

Ravnatelj Instituta za filozofiju

dr. sc. Filip Grgić